

113 年全國語文競賽原住民族語朗讀 【都達賽德克語 (原稱：都達語)】 國小學生組 編號 4 號

Pryuxi hangan mu, kiya misu psaan

Drsiq, ou bay ini pntna hangan na, niqan kari bay kluwan uri, mhru tucka mi tullbu haypa klwaan Taywan, niqan ka klwaan icil uri. Drsiq smkuxul mhru dxral thdawan, ana nanaq naqih dxral, niqan qtaan ka hnyuwan na uri. Pnatas ka patas scing “niqan drsiq ka dwiqaq, niqan quli ka hnriqan”, uxay uri u “niqan drsiq ka dxral, siyaw na u niqan quli”, lnglungan na u, mttuku ka ddnuay klwaan mi mhru bay ana manu ka qnpahan dha.

Ini kla dmuuy ppatas ka sediq cbiyaw ciida, niqan knkla dha ka rdrudan cbiyaw, mangan dima stmaqun dha, saan dha phuriq biyuq drsiq mi spatat dha. Rhiq hiyi drsiq tduwa smalu rosoku mi seykeyng; biyuq qhuni na tduwa smalu rcuhan sapah; ruwan hiyi na tduwa smalu iyu Tannin. Kuxul bay uqun qqbhni ka hiyi qhuni na, tduwa saan smraki qmraq qqbhni mi qqolic uri. Rakaw qhuni na u mbhuway wada kndudul kmpriyux rakaw mdamay, rakaw lhbun qhuni u mcaas, mslxan bay qtaan ka hngkwasan qhuni na. Biyuq wasaw na mi hiyi na u tduwa pcahu rhiq hiyi sediq, thuwaya na spkrak, spbba mi spburaw ka hiya sediq, nasi smkrak bay ka rhiq hiyi sediq, iya tlngi mi iya sdlihi, asi ka sthyaqun ka dhiya.

Mquri hidaw mdakil ka drsiq, knsyangan bay ka hnyuwan na, rakaw phpah na u rmaxan mbhuway mi mcaas, msduduy mtana doriq huling ka hiyi na. Wasaw drsiq u babaw nuda knskiyan misam mi pshuda sipa daw, rakaw wasaw na piyah mcaas maa mbanah, kndudul mskuy mi kndudul mbanah, mtliwaq balay qtaan! Ana knuwan karac hngkwasan, ttduwa ta qmita kkuwi phpah king ttama qhuni drsiq, plukus wagi mcaas paru, cpilan na bbaraw wac ka mataru qaqay na, kcuun na bbaraw mpayay rakaw qaqay na, rcuhan na mqalux ka pdahung na, niqan dha mqalux ngudus ka tnunx na, mtunux mi mtliwaq mqalux ka doriq na.

Spuda ta kndusan Sediq balay, uxay wana slmuun sapah mi ngalan thuwan ka drsiq, spqduriq utux naqih mpsapuh uri. Uxay uri u, nasi ini qlahnag tmlung drsiq ka Sediq da u, asi ka pryuxahn hiya ka hangan dha, kiya ini skraki drsiq ka dhiya da. So ka kari “Yaku u drsiq, isu u Rabay, iya pkrak mi pnarux knan ka biyuq su!” lnglungan na u, wana priyux hangan dha hiya, kiya psaan sun a ka drsiq. Asi ta ka kklaan ka lnglungan drsiq, smparu ta qmita mi smbalay ta dha hiya, knou ta qmita knmalu ddiyun sediqun ka dhiya.

換我名，我就放你走

山漆有很多別名與種類，喜歡生長在陽光充足之地，貧瘠的土壤也有它的蹤影。詩經記載：「山有漆，濕有栗。」及「版有漆，隔有栗。」均點出其生育地之特色，言事物之各得所宜。

筆墨尚未發明時，人們用竹片尖端沾上漆樹汁液寫字。山漆果實的中果皮有蠟質可製蠟燭及肥皂；樹液可作為油漆之原料，果實內含有豐富單寧（Tannin），可入藥。果實為眾多的鳥類所喜愛，為良好的誘鳥植物。葉、果的汁液會使皮膚慢性中毒，定要保持距離。

山漆為陽性樹種，樹姿優美，花呈黃白色，果實懸垂。葉經霜凍後會由黃轉紅，鮮艷奪目。任何季節都有機會遇見住在山漆上的金黃小精靈「大黃金花蟲」。

對賽德克族而言，山漆除當建材和柴薪外，巫師也用以施法驅除惡靈。另外，若碰到它的汁液，為避免中毒，就會跟它交換名字，說：「我是山漆，你是 Rabay，請別讓你的汁液傷害我。」意思是說，只要換我名，它就放我們走。我們必須懂得山漆的特性並跟它和平相處，因為雖山漆汁液有毒，但也有諸多用途。